

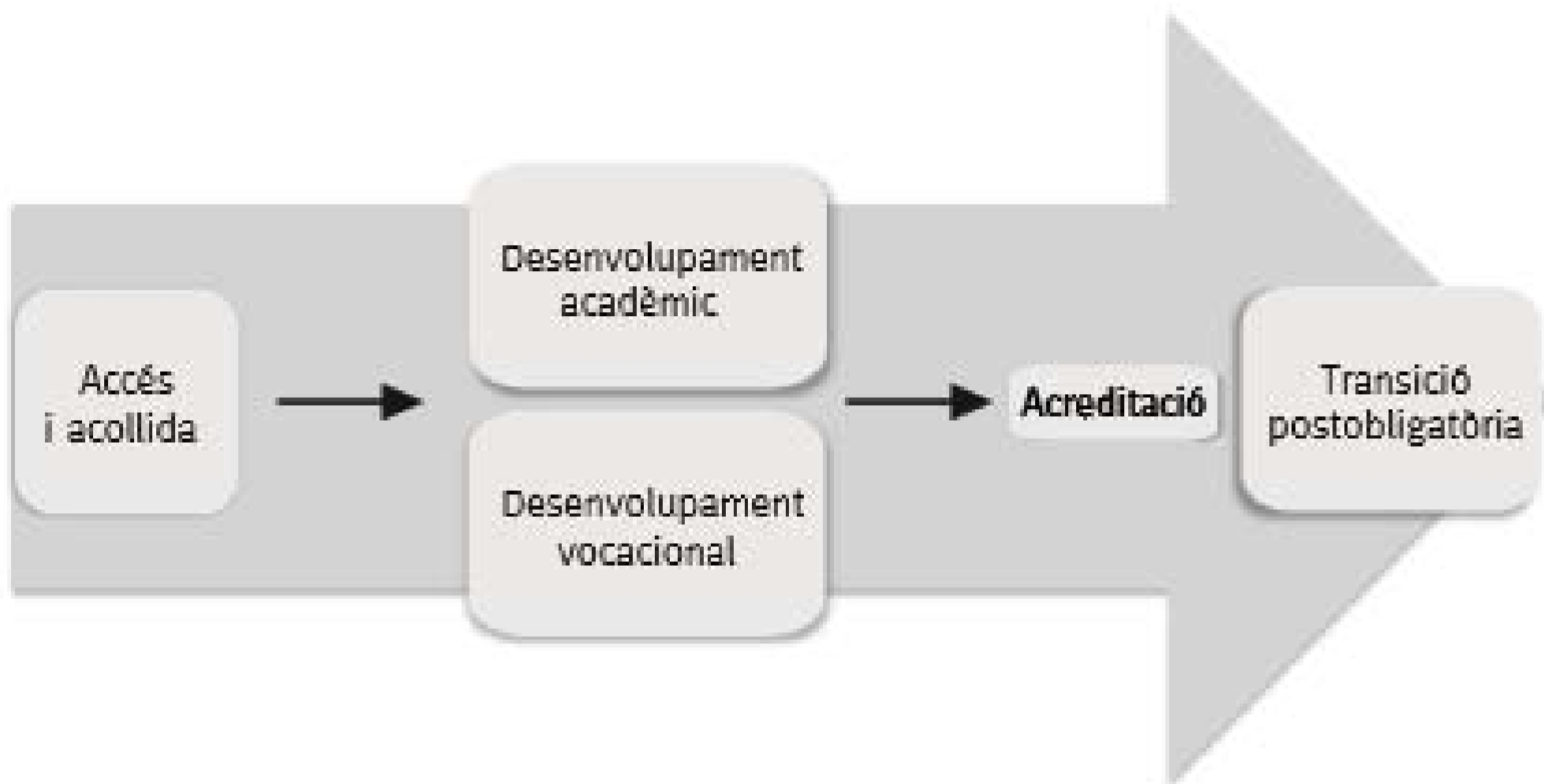
Presentació FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Després de l'ESO què puc fer? Diagnosi i propostes per a la orientació educativa de 12 a 16 anys

Màrius Martínez, ABRIL 2015

Com orientem a Catalunya per a que els i les joves puguin respondre a la pregunta :

Després de l'ESO què puc fer?

Una primera visió del procés que segueixen durant l'ESO

Una perspectiva d'anàlisi a diferents nivells

En els anteriors marcs,

1. Què i com s'orienta?
2. Qui orienta?
3. En quin curs? En quins horaris?
4. Com s'articula l'orientació als centres?
5. La satisfacció dels agents

En els anteriors marcs,

1. Què i com s'orienta? **acadèmic i professional**
2. Qui orienta? **Tutors, orientadors, professorat....**
3. En quin curs? En quins horaris? **Lectius, no lectius...**
4. Com s'articula l'orientació als centres? **organització**
5. La satisfacció dels agents: **balanç i propostes**

Vuit facilitadors

1. Fita clara/ millora d'una trajectòria
2. Fites clares: lema
3. Lideratges - clau
4. Diversitat d'agents amb figures clau
5. Força pràctica consolidada (documentada)
6. Individualització / atenció individual
7. Suport TIC
8. Treball de les transicions

Vuit barreres

1. Document de referència?
2. Quin model seguim?
3. Manca de reconeixement dels tutors
4. Alumnat que “no necessita orientació”
5. Batxillerat i cicles valen el mateix?
6. Gestió de la informació
7. I les xarxes?
8. Sempre manquen recursos

De les experiències identificades com a referencials

Cinc conclusions

1. Diversitat d'agents i de funcions. El tutor figura clau

- L'orientació és una tasca coral, grupal. Molts en prenen part.
- Tots els agents s'atribueixen accions d'orientació. No tots reconeixen les que fan els demés, excepte en la figura de tutors i tutores.
- Les funcions no estan ben definides, als centres no queda prou clar "qui fa què?".

Cinc conclusions

2. Accions a la tutoria intensificades a quart

- L'hora de tutoria setmanal concentra la màxima densitat de l'orientació.
- L'orientació professional es desenvolupa essencialment al final de quart. En molts casos, quan ja no queda temps per reconduir o reconsiderar massa coses.
- L'acció orientadora acadèmica està més extesa i es desenvolupa durant tota la ESO. S'associa amb la tasca docent, d'ensenyament i aprenentatge i això ho facilita. Quan es reporta sobre les accions d'orientació acadèmica, les evidències són menys clares: es tracta d'un acompanyament implícit.

Cinc conclusions

3. Accions puntuals, l'orientació perifèrica al currículum

- Les accions d'orientació són essencialment puntuals (xerrades, tests, visites, sortides). No impregnen el currículum ordinari.
- Quan es fan matemàtiques o llengua o socials, es pot relacionar el currículum amb les oportunitats de formació postobligatòria, o amb àmbits laborals i professions que fan servir aquell coneixement o competències,... Aquesta relació entre continguts i orientació (orientació infusió al currículum) és poc freqüent i s'acostuma a concretar, per exemple, en xerrades informatives.

Vincular currículum i orientació de tal manera que no calgui fer “més coses” sinó fer “allò que ja fem de manera diferent” és encara un desafiament.

Currículum

Orientació

Cinc conclusions

4. Bona coordinació, poques evidències i poc lideratge

- Els centres fan una bona coordinació de tot allò que fan. Les accions d'orientació, encara que puntuals, estan ben arrelades i coordinades als centres. La majoria compten amb una relativa tradició en la seva organització i coordinació.
- Hi ha però poca documentació que concreti allò que es fa, que permeti la seva avaluació i la seva millora. Les accions d'orientació es van portant a la pràctica sense els principals processos de millora: documentació, avaluació, seguiment i optimització
- El lideratge no és clar. La figura de l'orientador no sempre es vincula amb la persona o professional que coordina les accions o es responsabilitza de liderar l'enfocament al centre (el treball del Departament d'Ensenyament amb orientadors i equips directius era incipient en el moment del treball de camp i no queda reflectit en les respostes).

Cinc conclusions

5. Visió crítica de l'orientació: necessitat de formació i de coordinació i col·laboració entre agents

- Formació especialment de tutors i tutores i actualització d'orientadors i coordinació entre els diferents agents (dins i fora del centre) són les necessitats prioritzades i amb més acord.
- La millora de la col·laboració entre els agents ha de permetre articular l'orientació en el marc del territori proper, a partir de models que ajudin a definir i concretar els rols i aportacions de cadascun d'ells.

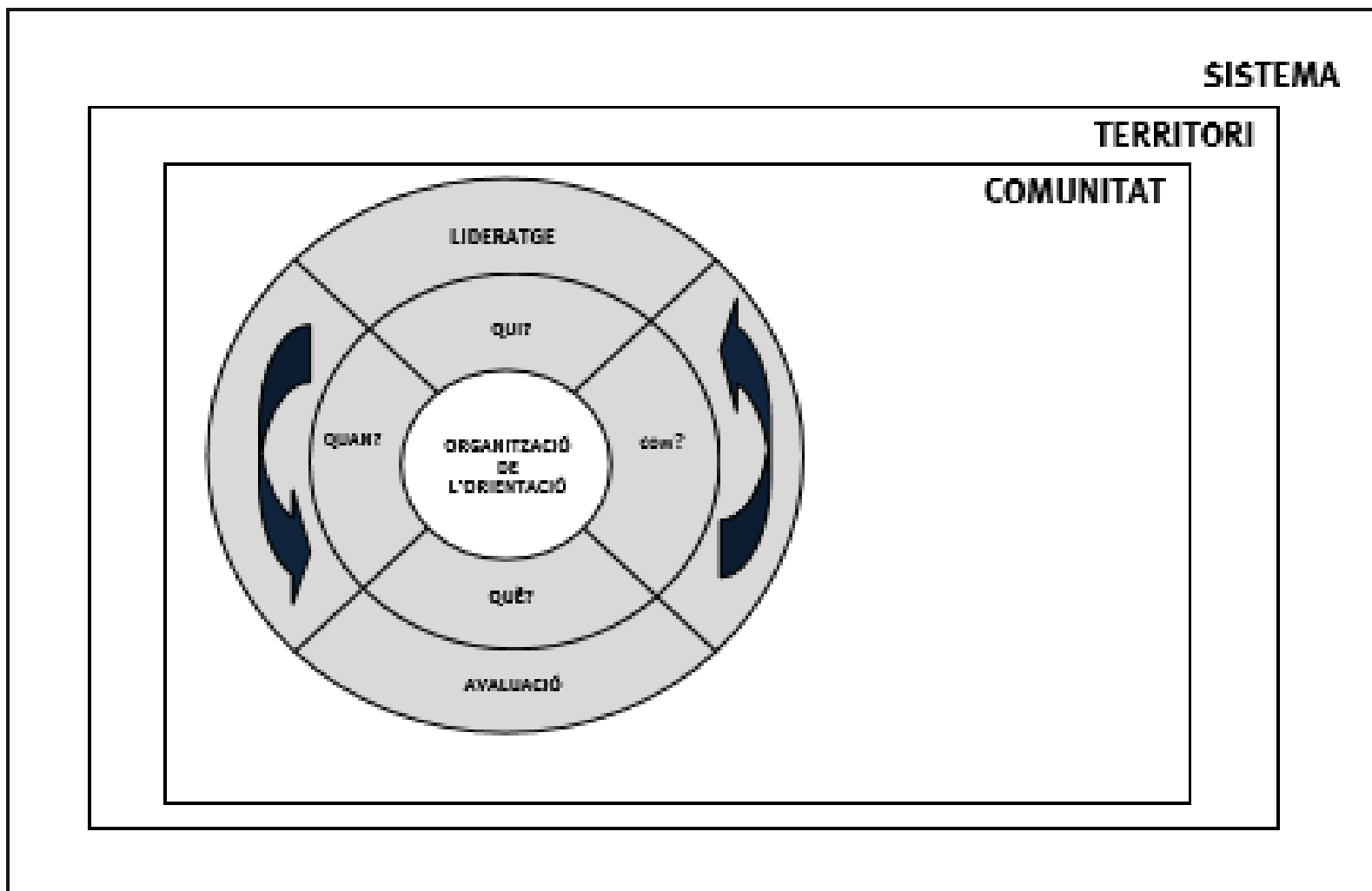
Propostes per a un model

- **Criteris relacionats amb els principis**
- **Criteris generals per al desenvolupament de l'orientació i per al seu exercici**
  - L'orientació, distribuïda al llarg de tota l'etapa permet anar ajudant a cada jove a construir un projecte propi.
  - L'orientació es concep com a pràctica al llar i a l'ample de la vida. No només en la linealitat (amb discontinuïtats) de la vida sinó en tots els moments i rols que desenvolupem en un mateix moment (a l'ample) de la vida.
  - L'orientació com a pràctica professional que ha d'estar regulada per principis, estàndards i indicadors de qualitat.
  - El model d'orientació de país (criteris generals), ha de permetre inspirar la seva concreció en cada territori i en cada centre.
  - L'orientació com a tasca compartida interpel·la tots els agents i actors, tot identificant la contribució que fa cadascun d'ells, igual que en un model de salut, les tasques de cadascun dels professionals és diferent (p.e. cirurgia, medicina de família, farmàcia, educació per a la salut, herbolaris) tots contribueixen al model de salut però cadascú fa una tasca diferent i diferenciada, com hauria de passar en orientació.
  - En parlar de les diferents responsabilitats, cal fer -ho a tres nivells (macro: polítiques de país, meso: accions en el territori, micro: dins de cada centre, dins de cada aula). Els tres nivells s'interrelacionen.

Una perspectiva ampliada:

Aprenentatge i orientació al llarg i ample de la vida

Tres nivells d'anàlisi per articular un model

Criteris de qualitat

- Respecte
- Independència
- Neutralitat
- Obertura
- Accessibilitat
- Claredat i transparència
- Continuïtat
- Amplitud
- Participació

Dimensions i estàndards de qualitat

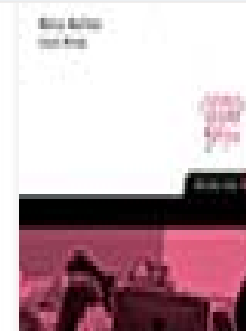
- Accés i acollida
- Procés d'orientació
- Resultats
- Agents
- Territori
- Organització
- Avaluació
- Deontologia
- *Outcomes*

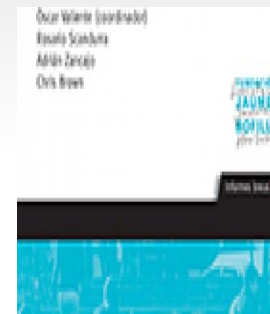
També t'interessarà...

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL

Després de l'ESO, què puc fer?

Un model de formació professional dual per a Catalunya?

Com les notes condicionen les expectatives educatives de l'alumnat

 @FundacioBofill